

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๖

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

- ก. วจีวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น.....ส่วน คือ..... ฯ
- ข. โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ.....เรียกว่า..... ฯ

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

- ✕ ก. วจีวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น ๖ ส่วน คือ นาม ๑ อพยยศัพท์ ๑ สมาส ๑ ตัทธิธ ๑ อาชยต ๑ กิตก์ ๑ ฯ
- ✕ ข. โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ คอและริมฝีปาก เรียกว่า **กณฺโฏจฺจโซ** ฯ

๒. ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกิริโยปกรณฺ์เท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ จพายตนํ จัดเป็นชนิดไหน ฯ

- ✕ ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกิริโยปกรณฺ์ ๕ คือ โลโป ๑ อาเทโส ๑ อาคโม ๑ ปกติ ๑ สณฺโณโค ๑ ฯ
- ✕ **จพายตนํ** จัดเป็นอาคโม ฯ

๓. ปัจจัยในอัพยยศัพท์ เฉพาะที่ลงท้ายนาม มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ เป็นเครื่องหมายวิภัตติอะไร ฯ

- ✕ ปัจจัยในอัพยยศัพท์เฉพาะที่ลงท้ายนาม มี ๑๗ คือ โต, ตฺร ตฺถ ห ฐ ธิ หี หํ หิณฺจณํ ว, ทา ทานิ รหิ ฐนา ทาจณํ ชฺช ชฺชฺ ฯ
- ✕ **โต** ปัจจัยเป็นเครื่องหมายตติยวิภัตติและปัญจมีวิภัตติ ฯ
- ✕ **ตฺร ตฺถ ห ฐ ธิ หี หํ หิณฺจณํ ว** เป็นเครื่องหมายสัตตมีวิภัตติ ฯ
- ✕ **ทา ทานิ รหิ ฐนา ทาจณํ ชฺช ชฺชฺ** เป็นเครื่องหมายสัตตมีวิภัตติลงในกาล ฯ

๔. อชฺชตฺตนิ บอกกาลอะไร ฯ แปลว่าอย่างไร ฯ ถ้ามี อ อยู่หน้า แปลว่าอย่างไร ฯ จงยกอุทาหรณ์พร้อมทั้งแปลมาให้ดูด้วย ฯ

- ✕ **อชฺชตฺตนิ** บอกอดีตกาลตั้งแต่วันนี้ ฯ แปลว่า “แล้ว” ถ้ามี อ อยู่หน้า แปลว่า “ได้...แล้ว” มีอุทาหรณ์ดังนี้

เถโร คามं ปิณฑาย ปาวสี^๑พระเถระ เข้าไปแล้ว สู่บ้าน เพื่อบิณฑะ ฯ
 เอรูปี กมฺมํ อกาลี (ข้า) ได้ทำแล้ว ซึ่งกรรม มีอย่างนี้เป็นรูป ฯ

๕. จงเขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอก รูปและสาธนะมาด้วย

ก. ทุกฺเขน รุกฺขียตฺติ ทฺรุษํ ฯ

ข. กโรติ เตนาติ กรณํ ฯ

ได้เขียนคำแปลรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้ พร้อมทั้งบอกรูป และสาธนะ มาดังนี้

✎ ก. ทุกฺเขน รุกฺขียตฺติ ทฺรุษํ

(จิตใด) อันเขารักษาได้โดยยาก เหตุนั้น (จิตนั้น) ชื่อว่า อันเขารักษาได้โดยยาก,
 เป็นกัมมรูป กัมมสาธนะ ฯ

✎ ข. กโรติ เตนาติ กรณํ

(เขา) ย่อมทำ ด้วยสิ่งนั้น เหตุนั้น (สิ่งนั้น) ชื่อว่า เป็นเครื่องทำ (แห่งเขา),
 เป็นกัตตุรูป กรณสาธนะ ฯ

๖. กัมมธารยสมาส กับ ตปฺปฐิสมาส ต่างกันอย่างไร ฯ

✎ กัมมธารยสมาส กับ ตปฺปฐิสมาส ต่างกันอย่างไร คือ

กัมมธารยสมาส มีวิภัตติและวจนะเสมอกัน บทหนึ่งเป็นประธาน บทหนึ่งเป็นวิเศษนะ
 หรือเป็นวิเศษนะทั้ง ๒ บท,

ส่วน ตปฺปฐิสมาส มีวิภัตติและวจนะไม่เสมอกัน ฯ

๗. ในสมุหัตถิต มีปัจจัยเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ

สงฺฆิกํ, สฺขี, โกสลํ ลงปัจจัยอะไร ฯ ในถัทธิตไหน ฯ

✎ ในสมุหัตถิต มีปัจจัย ๓ ตัว คือ กณฺ ฌ ตา ฯ

✎ สงฺฆิกํ ลง ฌิก ปัจจัย, ในตรัตยาถิตถิต ฯ

✎ สฺขี ลง อี ปัจจัย, ในตทสสัถิตถิต ฯ

✎ โกสลํ ลง ฌย ปัจจัย, ในภาวถิตถิต ฯ

 ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

^๑ ปาวสี เข้าไปแล้ว, อกาลี ได้ทำแล้ว

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

- ก. นิคคหิต แปลว่า..... ๑
ข. กรณที่ทำอักษร มี ๔ คือ..... ๑

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

✕ ก. นิคคหิต แปลว่า กดสระหรือกรณคืออวัยวะที่ทำเสียง ฯ

✕ ข. กรณที่ทำอักษร มี ๔ คือ

ชีวหามชุม ท้ามกลางลิ้น ๑

ชีวโหปคค์ ถัดปลายลิ้นเข้ามา ๑

ชีวหคค์ ปลายลิ้น ๑

สกฎจันท์ จ्ञานของตน ๑ ฯ

๒. พยัญชนะอาคม มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ ในที่เช่นไรจึงลงอาคมได้ ฯ
อิโตนายติ, สพุภิเรว ลงอาคมตัวไหน ฯ

✕ พยัญชนะอาคม มี ๘ ตัว คือ ย ว ม ท น ต ร พ ฯ

✕ ในที่มีสระอยู่เบื้องหลังจึงลงอาคมได้ ฯ

✕ อิโตนายติ ลง น อาคม ฯ

✕ สพุภิเรว ลง ร อาคม ฯ

๓. คุณนามคืออะไร ฯ แบ่งเป็นเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ แต่ละอย่างมีลักษณะอย่างไร ฯ

✕ คุณนาม คือ นามที่แสดงลักษณะของนามนามสำหรับหมายให้รู้ว่านามนามนั้น ดีหรือชั่ว เป็นต้น ฯ

✕ (คุณนามนั้น) แบ่งเป็น ๓ ชั้น คือ ปกติ ๑ วิเศษ ๑ อติวิเศษ ๑ ฯ

✕ (คุณนาม) แต่ละอย่างมีลักษณะอย่างนี้ คือ

คุณนามที่แสดงความดีหรือชั่ว เป็นปกติ ชื่อปกติ,

คุณนามที่แสดงความดีหรือชั่ว มากกว่าหรือน้อยกว่าปกติ ชื่อวิเศษ,

คุณนามที่แสดงความดีหรือชั่ว มากที่สุดหรือน้อยที่สุด ชื่ออติวิเศษ ฯ

๔. อะไรจัดเป็นวากจก ฯ วากจกไหนลงปัจจัยอะไรบ้าง ฯ

- ✕ กิริยาศัพท์ที่ประกอบด้วย วิภัติ กาล บท วจนะ บุรุษ ชาติ ดังนี้ จัดเป็นวาก ๗
- ✕ (ในวากทั้ง ๕ นั้น) ลงปัจจัย ดังนี้

กัตตุวาก	ลงปัจจัย ๑๐ ตัว คือ อ เอ ย ฌ ญา นา ญหา โอ เณ ญย
กัมมวาก	ลง ย ปัจจัย กับทั้ง อิ อากมหน้า ย ด้วย
ภาววาก	ลง ย ปัจจัย
เหตุกัตตุวาก	ลงปัจจัย ๔ ตัว คือ เณ ญย ญาเป ญาปย
เหตุกัมมวาก	ลงปัจจัย ๑๐ ตัวนั้นด้วย ลงเหตุปัจจัย คือ ญาเป ด้วย ลง ย ปัจจัย กับทั้ง อิ อากมหน้า ย ด้วย ๗

๕. ศัพท์เช่นไร ชื่อว่าอิกรณสาธนะ ๗

โกชนีย, รุโน แปลว่าอย่างไร ๗ สำเร็จรูปมาจากอะไร ๗

- ✕ ผู้ทำ ๗ ในที่ใด ศัพท์ที่เป็นชื่อของทีนั้น เป็นต้นว่า จาห์ ที่ตั้ง, ที่ยืน อาสน์ ที่นั่ง สยน์ ที่นอน ชื่อว่าอิกรณสาธนะ ๗
- ✕ **โกชนีย** แปลว่า อันเขาพึงกิน ๗ สำเร็จรูปมาจาก ฌชฺ ชาติ ในความกิน, อนีย ปัจจัย พฤธี ฤ เป็น โอ ๗
- ✕ **รุโน** แปลว่า ร้องไห้แล้ว ๗ สำเร็จรูปมาจาก รุทฺ ชาติ ในความร้องไห้, ต ปัจจัย ชาติมี ทุ เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง ต เป็น หน แล้วลบที่สุดธาตุ ๗

๖. จงบอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้

- ก. ทิพพ์ อิว จกขุ ทิพพจกขุ ๗
- ข. สัสสเร ทุกขํ สัสสารทุกขํ ๗
- ค. นตฺถิ ตสฺส ปุตฺตาติ อปุตฺตโก ๗
- ฌ. ภตฺตสฺส ปจฺฉา ปจฺฉาภตฺตํ ๗
- ง. ฉินฺหา หตฺถา ยสฺส โส ฉินฺนหตฺถโ (ปฺริโส) ๗

ได้บอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- ✕ ก. **ทิพพ์ อิว จกขุ ทิพพจกขุ** เป็นอุปมาบุพพบท-วิเสสโนปมบท กัมมธารยสมาส ๗
- ✕ ข. **สัสสเร ทุกขํ สัสสารทุกขํ** เป็นสัตตมัตตปฺริสสมาส ๗
- ✕ ค. **นตฺถิ ตสฺส ปุตฺตาติ อปุตฺตโก** เป็น น บุพพบท พหุพพิหิสมาส ๗
- ✕ ฌ. **ภตฺตสฺส ปจฺฉา ปจฺฉาภตฺตํ** เป็นนิปาตบุพพกะ อัพยยีภาวสมาส ๗
- ✕ ง. **ฉินฺหา หตฺถา ยสฺส โส ฉินฺนหตฺถโ (ปฺริโส)** เป็นฉนฺฐีพหุพพิหิสมาส ๗

๗. สามัญญัตถิตี แบ่งเป็นเท่าไร ๗ อะไรบ้าง ๗

- ๔ สามัญญัตถิต แบ่งเป็น ๑๓ อย่าง คือ โคตตัตถิต, ตรัตยาถิต, ราคาถิต, ขาตาถิต, สมุหัตถิต, จานัตถิต, พหุลัตถิต, เสฏฐัตถิต, ตทสฺสตุถิต, ปกตัตถิต, สังขยาถิต, ปุรณัตถิต, วิภาคัตถิต ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้

ก. สระที่เป็น.....ชื่อครุ มีเสียงหนัก ๗

ข. อักขระ ๘ ตัวนี้ คือ.....เกิดที่เพดาน เรียกว่า ตาลูชา ๗

ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้

✕ ก. สระที่เป็นที่มะลวัน และสระที่เป็นรัสสะมีพยัญชนะสังโยคและนิคคหิตอยู่เบื้องหลัง
ชื่อครุ มีเสียงหนัก ๗

✕ ข. อักขระ ๘ ตัวนี้ คือ อิ อี, จ ฉ ช ฌ ญ, ย เกิดที่เพดาน เรียกว่า ตาลูชา ๗

๒. ทิฆะสนธิกิริยาปกรณ ในสระสนธิ ๗ แบ่งเป็นเท่าไร ๗ อะไรบ้าง ๗

กีสูธ, สทฺธิธ, จูภย จัดเป็นอย่างไร ๗

✕ ทิฆะสนธิกิริยาปกรณในสระสนธิ แบ่งเป็น ๒ คือ ทิฆะสระหน้าอย่าง ๑ ทิฆะสระหลังอย่าง
๑ ๗

✕ กีสูธ จัดเป็นทิฆะสระหน้า ๗

✕ สทฺธิธ จัดเป็นทิฆะสระหลัง ๗

✕ จูภย จัดเป็นทิฆะสระหลัง ๗

๓. ศัพท์ที่มีวิธีแจกอย่างหนึ่งต่างหาก ซึ่งเรียกว่ากติปยศัพท์นั้น ได้แก่ศัพท์อะไรบ้าง ๗

ศัพท์ไหนเป็นทวิลิงค์ ๗

✕ ศัพท์ที่มีวิธีแจกอย่างหนึ่งต่างหากซึ่งเรียกว่า กติปยศัพท์นั้น ได้แก่ อตฺต พุรฺหม ราช
ภควนฺตฺ อรฺหนตฺ ภวนฺตฺ สตฺถุ ปิตฺ มาตุ มนฺ กมฺม โค ๗

✕ (กติปยศัพท์ต่อไปนี้ คือ) ราช อรฺหนตฺ ภวนฺตฺ มนฺ เป็นทวิลิงค์ ๗

๔. กิริยาศัพท์ใด ชื่อเหตุกัมมมาจาก ๗ มีอุทาหรณ์ว่าอย่างไร ๗

และในเหตุกัมมมาจากนี้ ลงปัจจัยอะไรบ้าง ๗

✕ กิริยาศัพท์ใด กล่าวสิ่งที่เขาใช้ให้บุคคลทำ คือแสดงว่าเป็นกิริยาของสิ่งนั้น กิริยาศัพท์นั้น
ชื่อเหตุกัมมมาจาก ๗ มีอุทาหรณ์ว่า สามิเกน สุเทน โอทโน ปาจาปิยเต ข้าวสุก อันนาย ใช้
ฟอครัว ให้หุงอยู่ ๗

- ✎ ในเหตุกัมมวาทกนี้ ลงปัจจัย ๑๐ ตัว คือ อ เอ ย ญ ณา นา ญหา โอ ฌ ฌย นั้นด้วย ลงเหตุปัจจัย คือ ฌาเป ด้วย ลง ย ปัจจัยกับทั้ง อิ อาคมหน้า ย ด้วย ฯ

๕. ปัจจัยที่สำหรับประกอบกับนามกิตก์ แบ่งเป็นกี่พวก ฯ แต่ละพวกมีปัจจัยอะไรบ้าง ฯ

- ✎ ปัจจัยที่สำหรับประกอบกับนามกิตก์ แบ่งเป็น ๓ พวก ฯ แต่ละพวกมีปัจจัยดังนี้
- กิตปัจจัย อย่างนี้ กุวิ ฌี ฌุ ตุ ฐ
กิจปัจจัย อย่างนี้ ข ฌย
กิตกิจปัจจัย อย่างนี้ อ อิ ฌ เตว ตี ตุ ญ ฯ

๖. จงบอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้

- ก. สมโน จ พราหฺมณา จ สมณพราหฺมณา ฯ
ข. สตฺโต อิติ สญฺญา สตฺตสญฺญา ฯ
ค. อสิ หตฺถะ ยสฺส โส อสิหตฺถโ (โยโธ) ฯ
ฌ. นครสฺส สมปี อุปนครํ ฯ
ง. สํสาเร ทุกฺขํ สํสารทุกฺขํ ฯ

ได้บอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- ✎ ก. สมโน จ พราหฺมณา จ สมณพราหฺมณา เป็นอสมการะ ทวันทวสมาส ฯ
✎ ข. สตฺโต อิติ สญฺญา สตฺตสญฺญา เป็นสัมภาวนบุพพบท กัมมธารยสมาส ฯ
✎ ค. อสิ หตฺถะ ยสฺส โส อสิหตฺถโ (โยโธ) เป็นภินนาธิกรณพหุพพิหสมาส ฯ
✎ ฌ. นครสฺส สมปี อุปนครํ เป็นอุปสัคคบุพพะกะ อัพยยีภาวสมาส ฯ
✎ ง. สํสาเร ทุกฺขํ สํสารทุกฺขํ เป็นสัตตมัตตปุริสสมาส ฯ

๗. ในราชาติตฺถิต มีปัจจัยเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ

ปุริโม, เทชสี, ติกํ ลงปัจจัยอะไร ฯ ในตฺถิตไหน ฯ

- ✎ ในราชาติตฺถิต มีปัจจัย ๑ ตัว คือ ฌ ฯ
✎ ปุริโม ลง อิม ปัจจัย, ในชาตาติตฺถิต ฯ
✎ เทชสี ลง สี ปัจจัย, ในตทสสัตถิตตฺถิต ฯ
✎ ติกํ ลง ก ปัจจัย, ในสังขยาตฺถิต ฯ

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยค ๑-๒
ปัญหา-เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗

๑. ในภาษาบาลีนั้น พยัญชนะวรรค มีเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ เพราะเหตุไรจึงเรียกชื่อนั้น ๆ

✎ ในภาษาบาลีนั้นพยัญชนะวรรค มี ๒๕ ตัว คือ ก ข ค ง ฉ จ ฉ ฆ ญ ฎ ฏ ท ฒ ณ, ต
ถ ท ธ น, ป ผ พ ภ ม ฯ

✎ เพราะเป็นพวกเป็นหมู่กันตามฐานกรณ์ที่เกิด จึงเรียกชื่อนั้น ๆ

๒. โลโป ในนิคคหิตสนธิ นั้น จะลบนิคคหิตได้ในที่เช่นไร ฯ จงยกอุทาหรณ์มาประกอบด้วย ฯ

✎ โลโป ในนิคคหิตสนธิ นั้น จะลบนิคคหิตได้ในที่เช่นนี้ คือ
เมื่อมีสระหรือพยัญชนะอยู่เบื้องหลัง ลบนิคคหิตซึ่งอยู่หน้าบ้าง มีอุทาหรณ์ดังนี้
ตาส์+อหฺ เป็น ตาสาหฺ
อริยสจฺจานํ+ทสฺสนํ เป็น อริยสจฺจานทสฺสนํ ฯ

๓. กณฺหา (นางสาวน้อย) ซึ่งเป็น อา การันต์ในอิติลึงค์ มีวิธีแจกด้วยวิภัติทั้ง ๗ อย่างไร
บ้าง ฯ

✎ กณฺหา (นางสาวน้อย) ซึ่งเป็น อา การันต์ในอิติลึงค์ มีวิธีแจกด้วยวิภัติทั้ง ๗ อย่างนี้ คือ

	เอก.	พหู.
ป.	กณฺหา	กณฺหาโย กณฺหา
ทุ.	กณฺหํ	กณฺหาโย กณฺหา
ต.	กณฺหาย	กณฺหาหิ กณฺหาภิ
จ.	กณฺหาย	กณฺหานํ
ปญ.	กณฺหาย	กณฺหาหิ กณฺหาภิ
ฉ.	กณฺหาย	กณฺหานํ
ส.	กณฺหาย กณฺหายํ	กณฺหาสุ
อา.	กณฺเหา	กณฺหาโย กณฺหา

๔. วิภัติในอาขยาตนั้น จัดบุรุษเป็นเท่าไร ฯ อะไรบ้าง ฯ

จงเขียนวิภัติหมวดกาลาติปัตติ เฉพาะฝ่ายปรัสสบทมาดู ฯ

✎ วิภัติในอาขยาตนั้น จัดบุรุษเป็น ๓ คือ ประถมบุรุษ ๑ มัชฌมบุรุษ ๑ อุตตมบุรุษ ๑ ฯ

✎ ได้เขียนวิภัติหมวดกาลาติปัตติ เฉพาะฝ่ายปรัสสบทดังนี้

กาลาติปัตติ (ปรัสสบท)

	เอก.	พหู.
ป.	สุสา	สุสฺสุ
ม.	สุเส	สุสถ
อุ.	สุสํ	สุสามหา

๕. กิริยาภิกถ์ต่อไปนี้คือ ภุตตวา, ปกุกนโต, อารพก แปลว่าอย่างไร ๑ สำเร็จรูปมาจากอะไร ๑

- ✕ **ภุตตวา** แปลว่า กินแล้ว ๑ สำเร็จรูปมาจาก **ภุช** ธาตุในความกิน, **ตวนฺต** ปัจจัย เอาที่สุดธาตุเป็น **ต** ๑
- ✕ **ปกุกนโต** แปลว่า หลีกไปแล้ว ๑ สำเร็จรูปมาจาก **ป** บทหน้า, **กม** ธาตุในความก้าวไป, **ต** ปัจจัย ธาตุมี **ม** เป็นที่สุดอยู่หน้าแปลง **ต** เป็น **นฺต** แล้วลบที่สุดธาตุ ๑
- ✕ **อารพก** แปลว่า ประรภแล้ว ๑ สำเร็จรูปมาจาก **อา** บทหน้า, **รภ** ธาตุในความเริ่ม, **ตฺนาทิ** ปัจจัย อุปสัคอยู่หน้า แปลงปัจจัยทั้ง ๓ คือ **ตฺน ตฺวา ตฺวาน** เป็น **ย** ธาตุมี **ภ** เป็นที่สุดอยู่หน้า แปลง **ย** กับที่สุดธาตุเป็น **พภ** ๑

๖. จงบอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้

- ก. ภตฺตสฺส ปจฺฉา ปจฺฉาภตฺตํ ๑
- ข. จตฺสฺโส ทิสฺสา จตฺตทิสํ ๑
- ค. พุทฺโธ เอว รตฺนํ พุทฺธรตฺนํ ๑
- ฅ. นตฺถิ ตสฺส ปุตฺตาติ อปุตฺตโก ๑
- ง. วิโต ราโค ยสฺมา โส วิตราคิ (ภิกฺขุ) ๑

ได้บอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- ✕ ก. **ภตฺตสฺส ปจฺฉา ปจฺฉาภตฺตํ** เป็นนิปาตปุพพกะ อัพยียาวสมาส ๑
- ✕ ข. **จตฺสฺโส ทิสฺสา จตฺตทิสํ** เป็นสมาหาระ ทิคฺสสมาส ๑
- ✕ ค. **พุทฺโธ เอว รตฺนํ พุทฺธรตฺนํ** เป็นอวธารณบุพพบท กัมมธารยสมาส ๑
- ✕ ฅ. **นตฺถิ ตสฺส ปุตฺตาติ อปุตฺตโก** เป็น น บุพพบท พหุพพิหิสมาส ๑
- ✕ ง. **วิโต ราโค ยสฺมา โส วิตราคิ (ภิกฺขุ)** เป็นปัญจมีพหุพพิหิสมาส ๑

๗. ในพหุลัทธิต มีปัจจัยเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑

ปฺชนฺนิโย, จกฺขุมา, โกสฺลลํ ลงปัจจัยอะไร ๑ ในลัทธิตไหน ๑

- ✕ ในพหุลัทธิต มีปัจจัย ๑ ตัว คือ **อาล** ๑
- ✕ **ปฺชนฺนิโย** ลง **อีย** ปัจจัย, ในฐานลัทธิต ๑

- ✎ จกฺขุมา ลง มนฺตุ ปัจจัย, ในตทสสัตถิตทิต ๒
- ✎ โกสลฺลง ลง ญฺย ปัจจัย, ในภาวตทิต ๒

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.